

Saku Gümnaasiumi arengukava
2023-2027

1. Sissejuhatus

Saku Gümnaasiumi arengukava on ühistel kokkulepetel põhinev töödokument, milles määratakse kindlaks kooli strateegiline eesmärk koos põhieesmärkidega igas kooliastmes õppeaastateks 2023–2027, et tagada kooli tulemuslik toimimine ning jätkusuutlik areng. Arengukava on aluseks strateegiliste otsuste tegemisel, õppeaasta eesmärkide seadmisel ning tegevuskava (üldtööplaani) loomisel. Arengukava koostamisel lähtuti *Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest*, *Saku Gümnaasiumi õppekavast*, *Saku valla arengukavast 2035+* ja *Haridusvaldkonna arengukavast 2021-2035*. Arengueesmärkide sõnastamisel lähtuti kooli visioonist ja missioonist, koolikogukonna ootustest, Saku Gümnaasiumi arengukava 2018-2022 sisehindamise tulemustest ja eesmärgid on sõnastatud õppijast lähtuvalt, mis on ka *Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035* strateegiline eesmärk 2 - Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.

Arengukava loomise periood sai alguse 2022. aasta sügisel, kui viidi läbi Saku Gümnaasiumi arengukava 2018-2022 sisehindamine, mis võttis kokku kooli peamised tugevused ja parendusvaldkonnad. Arengukava struktuuri, strateegilise eesmärgi, põhieesmärkide, tegevuste ja tulemusnäitajate seadmisel kaasati kõikide huvigruppide esindajaid - lisaks juhtkonnale koolisisesed koostöökojad, õpilasesindus, kooli hoolekogu, Saku Vallavalitsuse ja Saku Vallavolikogu hariduskomisjoni esindajad. Koostöös Tallinna Ülikooli Haridusjuhtimise professori Eve Eisenschmidtiga viidi jaanuaris 2023 läbi kaks koosloome seminari (04.01.2023 ja 25.01.2023), kuhu olid kaasatud kõik eelpool nimetatud huvigruppide esindajad. Kahe koostööseminari vahel kaasati koostöökodasid, kes said anda omapoolse sisendi ja täiendused põhieesmärkidele ja tegevustele. Enne arengukava kinnitamist küsiti veelkord arvamust kooli õppenõukogult (01.02.2023-10.02.2023), hoolekogult (07.02.2023) ja õpilasesindus(t)elt (13.02.2023).

Arengukava on loodud lähtuvalt kaasaegse arengukava loomise põhimõtetest, kus kesksel kohal on õppija ja tema arengut toetav tulevikuoskus (suurim erinevus eelmis(t)e perioodi(de) arengukava(de)st), mis on strateegiline eesmärk. Kooliülene strateegiline eesmärk lähtub õppija arengust ja õppimisest ning toetab õppekava rakendamist. Kooliastmete kaupa on seatud põhieesmärgid ning nende saavutamiseks vajalikud tegevused. Selline ülesehitus aitab erinevates kooliastmetes õppijate eripärasid arvestades seada täpsemini fookuse, millele õppija arengu toetamisel koolina keskendumine. Samuti aitab see sõnastada realistlikumalt kooliastmeti eesmärgid järgmiseks neljaks õppeaastaks. Arengukavas ei käsitleta eraldi tegevusi, mida kool nii riiklikust kui kooli õppekavast lähtuvalt ellu viib ega ka neid algatusi, mis järgmisel arenguperioodil jätkuvad (nt kvalifitseeritud õpetajate osakaalu tõstmine (sh kvalifikatsioonita õpetajate toetamine kvalifikatsiooni omandamisel - töö kõrvalt ülikooliõpingute lõpetamise soodustamine, koolitused ja rahaline toetus õpetajakutse taotlemiseks); alustavate õpetajate sisseelamise toetamine (mentorsüsteemi rakendamine); VEPA Käitumisoskuste Mängu rakendamine; koostöö teiste valla allasutuste, erinevate kõrgkoolide, vanemate ja kooliväliste partneritega erasektorist ning vabakonnast; rahvusvaheline koostöö Erasmus + programmide raames, erinevate traditsiooniliste, õppetööd rikastavate ja koolikogukonda liitvate sündmuste korraldamine (sh jõulukontserdid, koolimuusikal, moeshow jms).

Arengukava elluviimiseks koostatakse igal õppeaastal üldtööplan, kuhu pannakse kirja täpsemad tegevused koos ajakava ning vastutajatega, et jõuda arengukavas seatud eesmärkideni. Iga õppeaasta lõpus hinnatakse üldtööplaani täitmist ja seeläbi ka arengukava elluviimist. Hindamiseks viiakse iga-aastaselt läbi koolisene rahuloluküsitlus õpilaste (sh mõõdetakse eneseregulatsiooni ja autonoomia näitajaid), õpetajate ja vanemate seas; riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 4., 8. ja 11. klassides ning 2., 3. ja 6. klassi õpilased teevad ka Haridus- ja noorteameti poolt koostatud üldpädevustesti. Lisaks töötatakse Tallinna Ülikooliga koostöös välja ja võetakse kasutusele uus mõõtevahend õpilaste eneseregulatsiooninäitajate mõõtmiseks. Õppeaasta tulemusi esitletakse ja arutatakse õppenõukogus. Õppenõukogu esitab ettepanekud kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ning vajadusel arengukava muutmiseks. Arengukava muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Koolijuht annab arengukava täitmisest aru vastavalt kooli pidaja kehtestatud korrale. 2026. aastal viiakse läbi sisehindamine, mille käigus välja selgitatud kooli tugevused ja parendusvaldkonnad on aluseks uute eesmärkide ning tegevuste kavandamisel järgmise perioodi arengukavas.

2. Saku Gümnaasiumi üldandmed

Kooli nimi	Saku Gümnaasium
Kooli pidaja	75019744
Asukoht	Tallinna mnt.10, Saku alevik, 75501, Saku vald
Õppehooned	Algkooli õppehoone Kooli tee 1, Saku Põhikooli õppehoone Tallinna mnt.10, Saku Gümnaasiumi õppehoone Teaduse 1, Saku
Õppekeel	eesti keel
Telefon	+372 6718000
E-post	kool@saku.edu.ee
Koduleht	https://saku.edu.ee/

3. Kooli missioon, visioon ja põhiväärtused

MISSIOON

Saku Gümnaasiumi missioon on luua õpilastele tingimused kvaliteetse ja võimetekohase hariduse omandamiseks, et tagada edaspidine toimetulek elus ning panna alus elukestvaks õppeks.

VISIOON

Saku Gümnaasium on elutervet ja lugupidavat suhtumist kujundav kool, kus isiksusel on võimalik mitmekülgset arenda.

PÕHIVÄÄRTUSED

Konkurentsivõimeline ja võimetekohane haridus

Meie kooli väärtuseks on õpihulised ja motiveeritud õpilased ning pädevad, õpilaste arengut toetavad õpetajad, kes tegelevad pidevalt enesetäiendamisega. Õpilastel on võimalus end arendada valmistumisel olümpiaadideks, võistlusteks, konkurssideks. Erinevad õppemeetodid ning õppesuunad gümnaasiumis võimaldavad meie kooli lõpetajatel olla konkurentsivõimelised oma haridustee jätkamisel.

Meeldiv õpikeskkond

Koolis on aktiivsed ja uudishimulikud õpilased, meeldiv ja koostöövalmis õpetajaskond ning positiivne üksteist arvestav õhkkond. Peetakse lugu huumorist ja viisakast käitumisest. Meie koolis on avarad ja puhtad ruumid, olemas vajalikud õppe- ja tehnilised vahendid.

Tugevad traditsioonid

Meie kooli tugevus põhineb traditsioonidel, mis on kujunenud aastatega ning mida pidevalt kaasajastatakse.

Vastastikune ausus ja austus

Hindame oma koolis vastastikust ausat, viisakat ja lugupidavat suhtlemist. Tunnustust avaldatakse tulemusliku ja aktiivse tegevusega silma paistnud õpilastele ja õpetajatele.

Avatus koostöös

Väärtustame koostööd igal tasandil. Koostöös toimuvad koolis erinevad üritused ja ettevõtmised, valmivad kooli tegevuste plaanid, õppekava ning teised kooli dokumendid.

4. Strateegiline eesmärk ja põhieesmärgid kooliastmete kaupa

SAKU GÜMNAASIUMI ARENGUKAVA 2023-2027 STRATEEGILINE EESMÄRK

Õpilase enesejuhtimine on paranenud toetava keskkonna loomise ja enesejuhtimise oskuste teadliku arendamise kaudu.

I KOOLIASTME PÕHIEESMÄRK

Õpilasel paranevad iseseisva õppimise oskused (oma õppimise eesmärgistamine, tegevuste kavandamine ja eneseanalüüs), luues ja rakendades õppeprotsessis läbivalt toetavaid materjale ning töövahendeid.

II KOOLIASTME PÕHIEESMÄRK

Õpilase eneseteadlikkus oma õppeprotsessi kavandamisel ja juhtimisel paraneb toetava tagasisidessüsteemi väljatöötamise ning läbivalt õppeprotsessis rakendamise kaudu.

III KOOLIASTME PÕHIEESMÄRK

Õpilase õpimotivatsioon suureneb õpioskuste mudeli väljatöötamise ja õppija arengut toetava päevakava rakendamise kaudu.

GÜMNAASIUMI PÕHIEESMÄRK

Õppija iseseisvus õppeprotsessis ja vastutustunne oma õppimise eest kasvab laienenud valikuvõimaluste ja projektõppe rakendamise kaudu.

4.1. I kooliastme tegevused valdkondade kaupa põhieesmärgi saavutamiseks

I kooliastme põhieesmärk:	Õpilasel paranevad iseseisva õppimise oskused (oma õppimise eesmärgistamine, tegevuste kavandamine ja eneseanalüüs), luues ja rakendades õppeprotsessis läbivalt toetavaid materjale ning töövahendeid.					
<i>I kooliastme eesmärgi tulemusnäitajad:</i>	<i>Üldpädevustestid 2. ja 3. klassi õpi- ja enesemääratluspädevuse test; Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad (koolis kasutusel olevad testid).</i>					
I kooliastme tegevused põhieesmärgi saavutamiseks (valdkondade kaupa):		Õpetajate töö	Õppetöö korraldus	Õppekeskkond	Koostöö / Juhtimine	Koostöö huvigruppidega
	1.	Õpetajate pädevuse ja enesetäiendamise vajaduste väljaselgitamine seoses õpilaste eneseregulatsiooni toetamisega ja projektõppega ning selle põhjal õpetajate arenguprogrammi koostamine ja rakendamine.	Päevakava formaadi, mis teaduspõhiselt toetab õpilaste enesejuhtimise oskuste kujunemist, leidmine ning rakendamine (nt hilisem koolipäeva algus, iseseisva õppimise päevad, klassijuhatatund nädal esimese tunni nädala eesmärgistamiseks ja analüüsimiseks jms).	Õuesõppe võimaluste suurendamine ja selleks vajalike vahendite soetamine (nt õuesõppetoolid, tööalused, peenrakastid jms).	Koostöö algatamine sarnase eesmärgiga koolidega, et üksteiselt õppida ja kogemusi vahetada.	Lapsevanematele suunatud seminaride sarja käivitamine, et jõustada neid oma lapse iseseisva õppimise oskuse arengu toetamisel kodus.
	2.	Õpetajate õpiringide käivitamine, kus kesksel kohal on iseseisva õppimise oskuse arengut toetava mudeli ja materjalide panga loomine (nn "Õpime õppima") ning kasutusele võtmine (sh eneseanalüüsi oskusi toetav õpilaspäevik).	Kehtiva hindamissüsteemi ülevaatamine (3. klassis), kujundava hindamise osakaalu suurendamine, loovainetes ja liikumisõpetuses arvestusliku hindamise sisseviimine.	Iseseisva õppimise oskuse arengut toetavate ruumiliste võimaluste loomine (nt klassides ühiste eesmärkide seadmiseks eraldi loodud pind seinal / uktsel).	Koostöökoja tegevuse jõustamine, koos töötamise põhimõtete värskendamise ja rakendamise kaudu.	Lapsevanemate poolt eestveetavate projektide käivitamine.
	3.	Õpetajate regulaarsete vastastikutunde tunnivaatluste läbiviimine ja tagasiside kogumine loodud materjalide/meetodite rakendamise kohta.	Projektõppe nädala sisseviimine 3. klassidele.	Õpilase enesejuhtimise oskuste arenguks toetava keskkonna loomine, rakendades KIVa ja VEPA Käitumisoskuste Mängu programme.	Lennuülese koostöö jõustamine leppides kokku ja rakendades regulaarseid koostööaegu.	Lapsevanemate poolt läbiviidavate külalistundide mudeli loomine ja rakendamine.
	4.		Teemapäevade sisseviimine 1.-3. klassidele (3x aastas – üks paralleelklasside vahel, üks uurimistöö ja üks projektipäev).			

4.2. II kooliastme tegevused valdkondade kaupa põhieesmärgi saavutamiseks

II kooliastme põhieesmärk:	Õpilase eneseteadlikkus oma õppeprotsessi kavandamisel ja juhtimisel paraneb toetava tagasisidesüsteemi väljatöötamise ning läbivalt õppeprotsessis rakendamise kaudu.			
<i>II kooliastme eesmärgi tulemusnäitajad:</i>	<i>Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 4. klassile</i> (möödetavad näitajad: kooliga rahulolu, seotus, arengut toetav tagasiside, ennastjuhtiv õppimine, õppetöö mõtestatus, koostöine õpetamine); <i>Üldpädevustestid</i> - 6. klasside õpi- ja enesemääratluspädevuse test. Uus mõõtevahend. Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad (koolis kasutusel olevad testid). Uus mõõtevahend.			
II kooliastme tegevused põhieesmärgi saavutamiseks (valdkondade kaupa):	Õpetajate töö	Õppetöö korraldus	Õppekeskkond	Koostöö/ Juhtimine
	1. Õpetajate pädevuse ja enesetäiendamise vajaduste väljaselgitamine seoses tagasisidestamise nüüdisaegsete käsitustega ning selle põhjal õpetajate arenguprogrammi koostamine.	Päevakava formaadi, mis teaduspõhiselt toetab õpilaste õpimotivatsiooni ja enesejuhtimise oskuste kujunemist, leidmine ning rakendamine (tundide kestus, hilisem koolipäeva algus, iseseisva õppimise päevad jms).	Õuesõppe võimaluste suurendamine ja selleks vajalike vahendite soetamine (nt õuesõppetoolid, tööalused, peenrakastid jms).	Koostöö algatamine sarnase eesmärgiga koolidega, et üksteiselt õppida ja kogemusi vahetada.
	2. Õpetajate õpiringide käivitamine, kus kesksel kohal on toetava tagasiside süsteemi ja materjalide loomine ning kasutusele võtmine.	Kehtiva hindamissüsteemi ülevaatamine, kujundava hindamise osakaalu suurendamine ja loovainetes, liikumisõpetuses ning informaatikas arvestusliku hindamise sisseviimine.	Iseseisvat õppimist soodustavate kohtade/ruumide loomine ja sisustamine ning klassimööbeli mobiilsemaks muutmine.	Koostöökoja tegevuse jõustamine, koos töötamise põhimõtete värskendamise ja rakendamise kaudu.
	3. Õpetajate regulaarsete vastastikutunnivaatluste läbiviimine ja tagasiside kogumine loodud materjalide/meetodite rakendamise kohta.	Võimekamatele õpilastele suuremat pingutust nõudvate õpivõimaluste loomine oma õpitee kujundamisel sobiva õpitempo valimiseks.	Õpilase enesejuhtimise oskuste arenguks toetava keskkonna loomine, rakendades KiVa programmi.	Kooliastme õppejuhi ametikoha loomine.
	4. Meetodite kasutuselevõtmine, mis toetavad ennastjuhtivaks õppijaks kujunemist (sh projektõpe jms).	Õpilaste digipädevust arendavate erinevate keskkondade kasutuselevõtmine õpilaste iseseisvate tööde tegemisel.		

4.3. III kooliastme tegevused valdkondade kaupa põhieesmärgi saavutamiseks

III kooliastme põhieesmärk:	Õpilase õpimotivatsioon suureneb õpioskuste mudeli väljatöötamise ja õppija arengut toetava päevakava rakendamise kaudu.				
III kooliastme eesmärgi tulemusnäitajad:	Puudumiste arv õpilase kohta on vähenenud; Baastase seatakse 2022/23. õppeaasta lõpu andmete põhjal; Täiendavale õppele jäävate õpilaste suhtarv on vähenenud; Baastase seatakse 2022/23. õppeaasta lõpu andmete põhjal; <i>Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 8. klassidele</i> (mõõdetavad näitajad: kooliga rahulolu, seotus, autonoomia, enesetõhusus, ennastjuhtiv õppimine, küünilisus, kurnatus, arengut toetav tagasiside, õppetöö mõtestatus, koostöine õpetamine); Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad (koolis kasutusel olevad testid). Uus mõõtevahend.				
III kooliastme tegevused põhieesmärgi saavutamiseks (valdkondade kaupa):	Õpetajate töö:	Õppetöö korraldus:	Õppekeskkond:	Koostöö / Juhtimine	Õpilasesinduse tegevus
	1. Õpetajate pädevuse ja enesetäiendamise vajaduste väljaselgitamine seoses õpioskuste nüüdisaegsete käsitustega ning selle põhjal õpetajate arenguprogrammi koostamine.	Ühtse arusaama loomine päevakava mõjust õpimotivatsioonile, toetudes teaduskirjandusele ja teiste koolide praktikatele.	Õuesõppe võimaluste suurendamine ja selleks vajalike vahendite soetamine (nt õuesõppetoolid, tööalused jms).	Koostöö algatamine sarnase eesmärgiga koolidega, et üksteiselt õppida ja kogemusi vahetada.	Klassivanemate süsteemi juurutamine ja koostöö tihendamine õpilasesindusega (regulaarsed kohtumised), et olulised teemad jõuaksid õpilasesinduseni ja juhtkonda.
	2. Õpioskuste mudeli ehk õpioskuste arendamist toetavate materjalide loomine ja rakendamine.	Päevakava formaadi, mis teaduspõhiselt toetab õpilaste õpimotivatsiooni ja enesejuhtimise oskuste kujunemist, leidmine ning rakendamine (tundide kestus, hilisem koolipäeva algus, iseseisva õppimise päevad jms).	Iseseisvat õppimist soodustavate kohtade/ruumide loomine ja sisustamine selliselt, et tekiks enam võimalusi individuaalselt või koos kaaslaste/grupiga õppida.	Koostöökoja tegevuse jõustamine, koos töötamise põhimõtete värskendamise ja rakendamise kaudu.	Erinevate klassiülestes konkursside käivitamine (nt aktiivne klass jms).
	3. Õpetajate regulaarsete vastastikuste tunnivaatluste läbiviimine ja tagasiside kogumine loodud materjalide/meetodite rakendamise kohta.	Õpilase valikuvõimaluste suurendamine tundides ja valikainete näol.	Õpilase enesejuhtimise oskuste arenguks toetava keskkonna loomine, rakendades KiVa programmi.	Formaalse ja mitteformaalse hariduse tihedam sidumine, erinevate valla asutuste vahelise koostöö tugevdamise kaudu (nt spordikeskus, kultuurikeskus, noortekeskus).	Õpilasmentorite süsteemi käivitamine.
	4.	Klassijuhataja rolli täpsustamine ja/või alternatiivina mentorõpetaja süsteemi kaalumise ja sobivusel selle rakendamine.			Kaasava eelarve projekti ettevalmistamine ja läbiviimine.
5.	Kehtiva hindamissüsteemi ülevaatamine, kujundava hindamise osakaalu suurendamine ja loovainetes, liikumisõpetuses ning informaatikas arvestusliku hindamise sisseviimine.				

4.4. Gümnaasiumi tegevused valdkondade kaupa põhieesmärgi saavutamiseks

Gümnaasiumiastme põhieesmärk:	Õppija iseseisvus õppeprotsessis ja vastutustunne oma õppimise eest kasvab laienenud valikuvõimaluste ja projektõppe rakendamise kaudu.			
Gümnaasiumiastme eesmärgi tulemusnäitajad:	SG lõpetaja on eneseteadlik ja vastutustundlik ning lähtudes oma huvidest ja tugevustest jätkab vähemalt 70% gümnaasiumi lõpetanutest õpinguid järgmisel haridustasemel (baastase 56%); <i>Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 11. klassidele</i> (mõõdetavad näitajad: kooliga rahulolu, seotus, autonoomia, enesetõhusus, ennastjuhtiv õppimine, küünilisus, kurnatus, arengut toetav tagasiside, õppetöö mõtestatus, koostöine õpetamine); Rahulolu näitajad iseseisvat õppimist toetava õppeprotsessi ja -keskkonnaga. Uus mõõtevahend.			
Gümnaasiumiastme tegevused põhieesmärgi saavutamiseks (valdkondade kaupa):	Õpetajate töö:	Õppetöö korraldus:	Koostöö / Juhtimine:	Õpilasesinduse tegevus:
	1. Õpetajate pädevuse ja enesetäiendamise vajaduste väljaselgitamine seoses ennastjuhtivaks õppijaks kujunemise toetamisega ning selle põhjal õpetajate arenguprogrammi koostamine ja rakendamine.	Päevakava formaadi, mis teaduspõhiselt toetab õpilaste õpimotivatsiooni ja enesejuhtimise oskuste kujunemist, leidmine ning rakendamine (tundide kestus, hilisem koolipäeva algus, iseseisva õppimise päevad jms).	Koostöö arendamine väliste partneritega nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel tasandil - vilistlased, ettevõtted, kõrgkoolid ning selle kaudu uute ja olemasolevate projektide sisukamaks ja elulisemaks muutmise.	Klassivanemate süsteemi juurutamine ja koostöö tihendamine õpilasesindusega (regulaarsed kohtumised), et olulised teemad jõuaksid õpilasesinduseni ja juhtkonda.
	2. Projektõppe meetodiga tutvumine, erinevate kogemuste ja praktikate kogumine (koolide külastused, õppevisiidid jms) ning sobiva mudeli väljatöötamine.	Õpilase motivatsiooni ja vastutuse toetamine, kaasates neid tunniosade ettevalmistamisse ning läbiviimisse.	Õppenõustaja ametikoha loomine, kes õpilasi õppimise toetamisel vajaduspõhiselt nõustab ja toetab.	Õpilaste omaalgatuse jõustamine - õpilaselt õpilasele projektide juurutamine ja õpilasesinduse poolt korraldatud projektide arvu suurendamine (kokkuvõtvad lõpuüritused jms).
	3. Koosloomeliste lennupõhiste ainekavade disainimine, mille tulemusena töötatakse välja ja viiakse läbi vähemalt kahte õppeainet hõlmavaid projekte.	Projektitöö aja planeerimine õppeperioodide viimasele nädalale.	Erinevate õppeainete lõimimine iseseisva töö ülesannetega (ainetõpetajate koostöö).	Iga-aastane ideekorje õpilastelt külalistektorite, välispartnerite kaasamiseks ja projekti ideede leidmiseks.
	4.	Kooliväliste inimeste poolt läbiviidavate külalistundide mudeli loomine ja rakendamine.		

5. Tulemusnäitajad

I kooliaste (1.-3. klass)			
Tulemusnäitajad ja mõõdikud	Baastase (üldjuhul 2022)	Sihttase 2027	Lisainfo
Üldpädevustestid 2. ja 3. klassi õpi- ja enesemääratluspädevuse test.	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	HARNO poolt loodud mõõtevahend, mille võtame kasutusele 2023/24 õppeaastast.
Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	Uus mõõtevahend, mille metoodika töötakse koostöös Tallinna Ülikooliga välja hiljemalt augustiks 2023.
II kooliaste (4.-6. klass)			
<i>Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused</i> 4. klassidele. Mõõdame järgmisi arengunäitajaid (hinnatud 5-punktilisel Likerti skaalal):			
<i>Kooliga rahulolu</i>	3,8	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „koolis on huvitav“, „tunnen ennast koolis hästi“, „enamasti lähen ma kooli hea meelega“.
<i>Seotus</i>	3,8	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „kaasõppijad hoolivad minust“, „ma saan klassikaaslastega hästi läbi“ ja „teised õpilased aitavad mind, kui seda vajan“.
<i>Arengut toetav tagasiside</i>	4,2	Hoida taset	Mõõdetakse väidetega „õpetajad selgitavad mulle, mida ma olen teinud hästi“ ja „õpetajad selgitavad mulle, mida ma saaksin paremini teha“.
<i>Ennastjuhtiv õppimine</i>	3,5	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „ma oskan leida viisi, kuidas mind huvitavad asjad endale selgeks teha“, „mulle meeldib välja mõelda, kuidas mõnda rasket ülesannet lahendada“ ja „õppides kontrollin ise üle, kas ma olen asja korralikult selgeks saanud“.
<i>Õppetöö mõtestatus</i>	3,5	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „õpetajad toovad igas tunnis näiteid elust“, „uut teemat sisse juhata des selgitab õpetaja, kus ja milleks neid teadmisi kasutada saab“ ning „õpetajatel on tavaks kirjeldada õpitava materjali seoseid igapäevaeluga“.
<i>Koostöine õpetamine</i>	2,1	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „teised õpetajad käivad meie tundides“, „meil käivad tunde andmas ka lapsevanemad“.
Üldpädevustestid 6. klasside õpi- ja enesemääratluspädevuse test.	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	HARNO poolt loodud mõõtevahend, mille võtame kasutusele 2023/24 õppeaastast.
Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	Uus mõõtevahend, mille metoodika töötakse koostöös Tallinna Ülikooliga välja hiljemalt augustiks 2023.

III kooliaste (7.-9. klass)

Tulemusnäitajad ja mõõdikud	Baastase (üldjuhul 2022)	Sihttase 2027	Lisainfo
Puudumiste arv õpilase kohta	Baastase seatakse 2022/23. õa lõpu andmete põhjal	Põhjuseta puudujate õpilaste protsent pole suurem kui 10%.	Riiklik koolikeskkonna- ja rahulolu küsitluse järgi oli 2022. aasta kevadel 8.klassi näitaja järgmine - 31% vastas, et on viimase kahe nädala jooksul põhjuseta puudunud. Nendest 9% puudunud viis või enam korda.
Täiendavale õppele jäävate õpilaste suhtarv	Baastase seatakse 2022/23. õa lõpu andmete põhjal	0	Välja arvatud tervislikel põhjustel täiendavale õppetööle jäänud õpilased.

Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 8. klassidele, mõõdame järgmisi arengunäitajaid (hinnatud 5-punktsel Likerti skaalal):

<i>Kooliga rahulolu</i>	3,2	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "koolis on huvitav", "tunnen ennast koolis hästi", "enamasti lähen ma kooli hea meelega".
<i>Seotus</i>	3,7	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „kaasõppijad hoolivad minust“, „ma saan klassikaaslastega hästi läbi“ ja „teised õpilased aitavad mind, kui seda vajan“.
<i>Autonoomia</i>	3,3	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „tunnen, et saan koolis olla mina ise“ ja „tunnen, et saan õppida nii, nagu ise parimaks pean“ nõustumise põhjal.
<i>Enesetõhusus</i>	3,9	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „ma tunnen, et saan koolis antavate ülesannetega hakkama“ ja „olen kindel oma võimetes need õpingud lõpetada“.
<i>Ennastjuhtiv õppimine</i>	2,8	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "ma oskan leida viisi, kuidas mind huvitavad asjad endale selgeks teha", "mulle meeldib välja mõelda, kuidas mõnda rasket ülesannet lahendada" ja "õppides kontrollin ise üle, kas ma olen asja korralikult selgeks saanud".
<i>Küünilisus</i>	3,1	Kahaneb	*Tegemist on negatiivse väitega, mille puhul on madalam hinnang parem. Mõõdetakse väidetega "ma ei taha enam koolis õppida", "tunnen, et olen kaotanud huvi õppimise vastu", "kahtlen pidevalt, kas mu õpingutel on mingit mõtet".
<i>Kurnatus</i>	3,4	Kahaneb	*Tegemist on negatiivse väitega, mille puhul on madalam hinnang parem. Mõõdetakse väidetega "kooliga seotud probleemide tõttu magan öösel sageli havlast", "tunnen, et olen koolitöödega üle koormatud".
<i>Arengut toetav tagasiside</i>	3,2	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „õpetajad selgitavad mulle, mida ma olen teinud hästi“ ja „õpetajad selgitavad mulle, mida ma saaksin paremini teha“.
<i>Õppetöö mõtestatus</i>	2,5	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „õpetajad toovad igas tunnis näiteid elust“, „uut teemat sisse juhatahes selgitab õpetaja, kus ja milleks neid teadmisi kasutada saab“ ning „õpetajatel on tavaks kirjeldada õpitava materjali seoseid igapäevaeluga“.
<i>Koostöine õpetamine</i>	1,7	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "teised õpetajad käivad meie tundides", "meil käivad tunde andmas ka lapsevanemad".
Õpilaste eneseregulatsiooni näitajad	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	Uus mõõtevahend, mille metoodika töötakse koostöös Tallinna Ülikooliga välja hiljemalt augustiks 2023.

Gümnaasium (10.-12. klass)			
Tulemusnäitajad ja mõõdikud	Baastase (üldjuhul 2022)	Sihttase 2027	Lisainfo
SG lõpetaja on eneseteadlik ja vastutustundlik ning lähtudes oma huvidest ja tugevustest jätkab gümnaasiumi lõpetamise järel õpinguid järgmisel haridustasemel.	56%	70%	Andmed <i>Haridussilmast</i> .
<i>Riiklikud rahulolu- ja koolikeskkonna küsitlused 11. klassidele, mõõdame järgmisi arengunäitajaid (hinnatud 5-punktsel Likerti skaalal):</i>			
<i>Kooliga rahulolu</i>	3,2	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "koolis on huvitav", "tunnen ennast koolis hästi", "enamasti lähen ma kooli hea meelega".
<i>Seotus</i>	3,9	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „kaasõppijad hoolivad minust“, „ma saan klassikaaslastega hästi läbi“ ja „teised õpilased aitavad mind, kui seda vajan“.
<i>Autonoomia</i>	3,5	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „tunnen, et saan koolis olla mina ise“ ja „tunnen, et saan õppida nii, nagu ise parimaks pean“ nõustumise põhjal.
<i>Enesetõhusus</i>	4,2	Hoida taset	Mõõdetakse väidetega „ma tunnen, et saan koolis antavate ülesannetega hakkama“ ja „olen kindel oma võimetes need õpingud lõpetada“.
<i>Ennastjuhtiv õppimine</i>	3,5	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "ma oskan leida viisi, kuidas mind huvitavad asjad endale selgeks teha", "mulle meeldib välja mõelda, kuidas mõnda rasket ülesannet lahendada" ja "õppides kontrollin ise üle, kas ma olen asja korralikult selgeks saanud".
<i>Küünilisus</i>	3	Väheneb	*Tegemist on negatiivse väitega, mille puhul on madalam hinnang parem. Mõõdetakse väidetega "ma ei taha enam koolis õppida", "tunnen, et olen kaotanud huvi õppimise vastu", "kahtlen pidevalt, kas mu õpingutel on mingit mõtet".
<i>Kurnatus</i>	3,2	Väheneb	*Tegemist on negatiivse väitega, mille puhul on madalam hinnang parem. Mõõdetakse väidetega "kooliga seotud probleemide tõttu magan öösel sageli havlast", "tunnen, et olen koolitöödega üle koormatud".
<i>Arengut toetav tagasiside</i>	3,2	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „õpetajad selgitavad mulle, mida ma olen teinud hästi“ ja „õpetajad selgitavad mulle, mida ma saaksin paremini teha“.
<i>Õppetöö mõtestatus</i>	2,7	Kasvab	Mõõdetakse väidetega „õpetajad toovad igas tunnis näiteid elust“, „ uut teemat sisse juhata des selgitab õpetaja, kus ja milleks neid teadmisi kasutada saab“ ning „õpetajatel on tavaks kirjeldada õpitava materjali seoseid igapäeva eluga“.
<i>Koostöine õpetamine</i>	1,6	Kasvab	Mõõdetakse väidetega "teised õpetajad käivad meie tundides", "meil käivad tunde andmas ka lapsevanemad".
Rahulolu näitajad iseseisvat õppimist toetava õppeprotsessi ja -keskkonnaga.	Mõõdetakse septembris 2023	Määratakse pärast algtaseme mõõtmist.	Uus mõõtevahend, mille metoodika töötakse koostöös Tallinna Ülikooliga välja hiljemalt augustiks 2023.

6. Põhimõisted

Enesejuhitud õppimine - võimaldab edukamalt ja efektiivsemalt õppida, kuna selle aluseks on soov ja oskus oma õppimist ise reguleerida. Enesejuhitud õppimiseks on õppijal vaja arendada vastavaid teadmisi, oskusi, uskumusi ja motivatsioonilisi hoiakuid. Ennastjuhtiv õppija seab endale õpieesmärgid, loob õppimiseks sobiliku keskkonna ja kasutab sobilikke kognitiivseid õpistrateegiaid (*Õppimine ja õpetamine kolmandas kooliastmes. Üldpädevused ja nende arendamine. E. Kikas ja A. Toomela*).

Õpioskused (õpipädevus) - õppimiseks vajalike teadmiste ja oskuste ning õppimist soodustavate uskumuste ja hoiakute süsteem (*Õppimine ja õpetamine kolmandas kooliastmes. Üldpädevused ja nende arendamine. E. Kikas ja A. Toomela*).

Projektõpe - aktiivõppe vorm, kus uute teadmiste omandamine toimub läbi unikaalsete projektide loomise. Projektõpe keskendub ühele kindlale küsimusele või probleemile, millele leitakse lahendus läbi uurimisprotsessi. Olulised aspektid projektõppe puhul on kogukonna kaasamine, õpilaste autonoomsus ja päriselulisus (<https://evaronk.wordpress.com/projektõpe/>).

Teemaõpe (teemapäev) - teatud teemaringiga seotud aineülene õpe, näiteks teemal tervislikud eluviisid vmt. Koos luuakse ühine õpistsenaarium, millesse lõimitakse õppekava läbivad teemad. Õppeprotsessi kavandatakse koostöös õpilastega nende vajadustest lähtuvalt (<http://www.eki.ee/dict/haridus/index.cgi?Q=teemap%C3%B5hine&F=M&C06=en>).

Õuesõpe - on vabas õhus korraldatud mitmekülgne õppetöö vorm. Õuesõpe on tõhus viis äratamaks noorte huvi nt loodus- ja täppisteaduste vastu, sest võimaldab praktilist ja avastuslikku õppimist. On leitud, et eriti aitab õuesõpe äratada huvi just madalama õpimotivatsiooniga õpilastes (https://www.liikumakutsuvkool.ee/wp-content/uploads/2022/11/Liikumine_6ppimine_headolu_A4_veeb_highres.pdf).

Lõimitud õpe - toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus (*Põhikooli riiklik õppekava*).

Üldpädevus - ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös (*Põhikooli riiklik õppekava*).

KiVa programm - Soomes asuva Turu ülikooli poolt välja töötatud programm kiusamise ennetamiseks ja vähendamiseks koolides. See teadus- ja tõenduspõhine programm on üks süstemaatilisemaid maailmas, sisaldades palju praktilisi tegevusi ja materjale nii kiusamise ennetamiseks kui kiusamisjuhtumite lahendamiseks.

VEPA Käitumisoskuste Mäng - meetodite kogum, mida õpetaja saab kasutada tunnis õpitegevust katkestamata. VEPA loob klassis hooliva ja toetava õpikeskkonna.

Koostöökoda - koolisisene õpetajate koostöögrupp, kuhu kuuluvad ühe või mitme ainevaldkonna õpetajad. Koostöökoja eesmärk on oma ainevaldkonna arendavaid tegevusi planeerida ja ellu viia. Saku Gümnaasiumis on kokku 7 koostöökoda: algõpetuse, võõrkeelte, liikumisõpetuse, loodus- ja reaalainete, oskusainete, sotsiaalainete ja eesti keele ning gümnaasiumiastme koostöökojad. Lisaks toimib koostöökojana ka tugispetsialistude tiim.

Õpetajate õpiring - koolisisene õpikogukond, mille läbiviimisel on kesksel kohal õpetajate teaduspõhine üheskoos õppimine, oma klassi või kooli pedagoogiliste probleemide lahendamine ning õpetaja professionaalne areng (nt <https://opleht.ee/2022/02/opiring-ehk-opetaja-professionaal-suse-uus-vedur/>).

Arvestuslik hindamine - ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Arvestuslikult hinnatakse kooli ainekavas või õpetaja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste omandatust (*Põhikooli riiklik õppekava*).

Kujundav hindamine - õppe keskel toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega (*Põhikooli riiklik õppekava*).

Mentor - partner, kes aitab õpilasel saavutada oma eesmärgid. Mentori roll eeldab, et inimene, kes seda kannab, on tähelepanelik küsija, väga hea kuulaja, oskuslik peegeldaja. Mentor toetab õpilast nii oskuste kui ka isiksuseomaduste arendamisel ega ütle ette, kuidas peab tegema, vaid suunab õpilast mõtlema, mis on tema tugevused, erisused ja võimalused (<https://kindlusekool.ee/mentorluse-pohimotted-opilaste-ja-opetajate-toetamisel/>).

Formaalne õpe - õppekava alusel toimuv eesmärgistatud õpe, mida viivad läbi spetsiaalse ettevalmistuse ja kvalifikatsiooniga õpetajad (*Põhikooli riiklik õppekava*).

Mitteformaalne õpe - eesmärgistatud vabatahtlik õpe, mis toimub kindla õppeprogrammi alusel ja kindlatele huvirühmadele erinevates keskkondades. Mitteformaalse õppe võimalusi pakuvad noorsootöö, huviharidus, vabaharidus ja täiskasvanute täiendkoolitused (*Põhikooli riiklik õppekava*).

